

Lader os ikke forskrække os selv

Taler

Jens Rolfsen

Dato

13 mai 1814

Sted

Eidsvoll

Omstendigheter

Debatt om finanskomiteens innstilling

1 Da vi nu have forfattet en Constitution for Norge, kan der vel næppe være noget som nøiere staar i Forbindelse med sammes Udførelse, end et vel Organiceret Pengevæsen.

5 Den Tillid vore Committentere have skjænket os, i det vi bleve valgte, som Norges Repræsentanter, til at udarbeide en Constitution, kunde vel aldrig, og burde vel heller ikke indskrænke os blodt dertil; men samme gav os tillige Myndighed til at Grundlægge Alt hvad vi maatte ansee høist nødvendigt for at befordre Norges Selvstændighed, naar saadant ikke kan taale Opsættelse.

10

vi kan med Sandhed sige, at Norge i nærværende Tid intet Pengevæsen har, da der intet Garantie er for de nu i Omløb værende Penge-Repræsentativer.

Vil Nationen ikke nu give disse et bestemt Værd og Garantere sammes

15 Indløsning, saa indseer jeg ikke hvortil en Constitution kan nytte et Land som ingen Penge har. Naar vore Rigsbankpenge indløses efter den under 1ste Aug: s: 1: ansatte Cours 375 pCto, saa gjælder 1 Rigsbankdaler i virkelig Sølv, efter den i Rigsbank-Fundadsen bestemte Myntfod, kun 32 Skilling, altsaae 1 daler Dansk Courant 5 ½ Skilling.

20

Vil man indvænde, at endog dette overskrider Pengernes virkelige Værd, ved at beregne samme til 500 pCto som, maaskee paa denne Tid er den ungefærlige Cours over Hamburg, hvor ved 1 Daler Dansk Courant kun udgjør 4 Skilling i virkelig Sølv, og at Indløsningen burde skee efter dette Forhold; saa var det
25 sandelig -- efter min Formeening -- at begynde Norges Selvstændighed med en Bankerot, og dette vilde dog vel være stridende mod Nationens Ære.

30 Skulde Nationens Repræsentantere ikke nu bestemme Indløsningsforholdet,
31 hvorledes vilde da Taxationer paa Eiendomme kunne fastsættes i Værdie, og
32 hvorledes vilde da ikke enhver som havde Varer at sælge, forhøje sine Priser, af
33 Frygt for, at vore nærværende Bankosedler kunde bortfalde til et Intet?

34 Embedsmanden, Daglønneren og alle som skal købe det nødvendige til Livets
35 Ophold, vilde med deres Penge intet kunde faae fordi ingen af berørte Aarsag
vilde eller kunde sælge.

36 Kan man vel tænke sig en større Elendighed i et Land som skal begynde sin
37 Uafhængighed? Kan man være bekjendt at have aflagt den høitidelige Eed -- at
38 hævde Norges Selvstændighed? Nei, vi have svoret at ville opoffre Liv og
39 Velfærd for en Frihed som den norske Nation i flere hundrede Aar have
40 tilønsket sig. Velan da, vi have Midlerne i vort eget Skiød, disse maae vi
Anvende; men at det vil koste Opofrelse, det vidste jo enhver ærlig Normand,
der ikke svor med Forbeholden.

41
42 Lader os derfor ikke forskrække os selv, lader os bestemme det Værd vore
43 Rigsbankpenge skal have, og hvor efter de af Nationalbanken i sin Tid skal
44 indløses. Lader os paa Nationens Vegne garantere Indløsningen, saa have vi dog
45 et bestemt Pengevæsen mellem os. Og naar alle Assignations-Sædler, alle danske
46 Courant-Sædler, og alle af Statholderskabet udgivne Sædler bliver indfrie
47 inden dette Aars Udgang, saa have vi dog kun et Slags Penge i Landet, og mere
48 end et Slags bør vi heller ikke have.

55

Kilde

Riksforsamlingens forhandlinger, del 1 (bilag til hovedprotokollen). Kristiania 1914, s. 366-368

Emner

1814, Debatt

60

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/lader-os-ikke-forskraekke-os-selv>

65